

LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Terveyskeskusten lääkäritilanne 2021

Lisätietoja: www.laakariliitto.fi/tutkimus/laakarityovoima/

Terveyskeskusten lääkäritilanne 2021

Lääkäriliitto on tutkinut terveyskeskusten lääkäritilannetta vuodesta 1986 lähtien. Vuodesta 2004 lähtien yhteistyössä KT Kuntatyönantajien, Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Kysely koskee vuosittain yhden päivän lääkäritilannetta. Vuonna 2021 kyseinen päivä oli keskiviikko 6.10.

Vastaaminen kyselyyn oli mahdollista joko sähköisesti tai postitse.

Terveyskeskusten lääkäritilanne 2021

Vastaukset saatiin 135 terveyskeskuksesta (vastausprosentti 98).

- Kolmesta terveyskeskuksesta ei saatu vastausta. *Hangon* terveyskeskuksen osalta on käytetty tietoja vuodelta 2019 ja *Puolangan* ja *Sysmän* terveyskeskusten osalta tietoja vuodelta 2020.

Rannikko-Pohjanmaan terveyskeskuksen tiedot koostuvat useista toimintayksiköistä (Kristiinankaupunki, Närpiö, Maalahti-Korsnäs, Kaskinen).

Väestömäärään liittyvät laskennat perustuvat väkilukuun 31.12.2019 (Kuntaliiton sotedata: <https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/palveluiden-jarjestaminen-ja-tuottaminen/kuntien-sosiaali-ja-terveystoimen-hallinto>).

Keskeiset käsitteet

- **Lääkärivaje** Kokonaan hoitamatta olevien lääkärintehtävien %-osuus kaikista lääkärintehtävistä. Tehtäviin on haettu, mutta ei ole saatu lääkäreitä.
 - **Ostopalvelut** Kunnan virkapohjaisten tehtävien hoitoon yrityksiltä tai ammatinharjoittajilta ostaman lääkärintyön %-osuus kaikista tehtävistä.
 - **Ulkoistaminen** Kunta päättää luopua virkojen täyttämisestä itse ja ulkoistaa lääkärintehtävät tai palveluiden tuottamisen yksityiselle yritykselle tai ammatinharjoittajalle.
 - **Sijaisilla täytetyt tehtävät** Sisältää myös jatkokoulutuksessa olevat lääkärit, jotka suorittavat jatkokoulutusta vähintään 9 kk terveystieteissä.
-

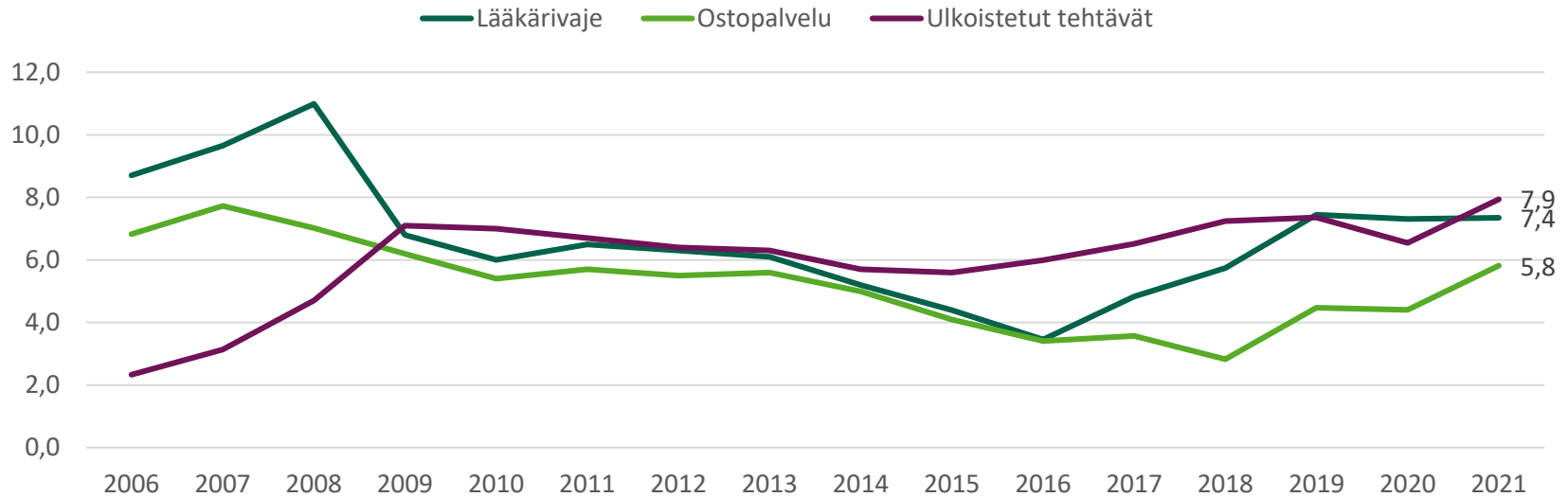
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2018–2021 (lkm)

Virat ja toimet	2018	2019	2020	2021
Viranhaltija työssä	2353,0	2349,0	2285,5	2093,5
Sijainen	919,0	780,0	915,5	994,0
Ei sijaistarvetta	63,5	83,0	92,0	105,0
Ulkoistetut tehtävät	287,0	293,0	263,5	321,5
Ostopalvelu	112,0	178,0	177,5	235,5
Lääkärivaje	227,5	296,5	294,5	297,5
Yhteensä	3962,0	3979,5	4028,5	4047,0

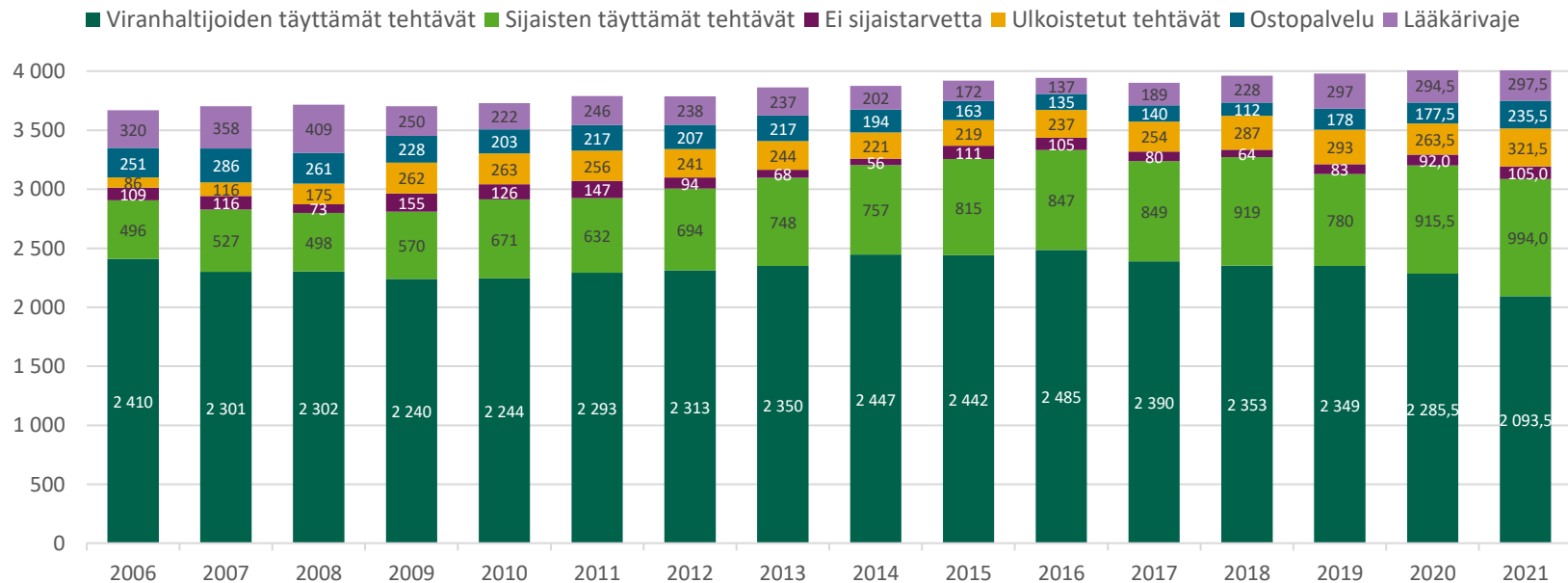
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2018–2021 (%)

Virat ja toimet	2018	2019	2020	2021
Viranhaltija työssä	59,4 %	59,0 %	56,7 %	51,7 %
Sijainen	23,2 %	19,6 %	22,7 %	24,6 %
Ei sijaistarvetta	1,6 %	2,1 %	2,3 %	2,6 %
Ulkoistetut tehtävät	7,2 %	7,4 %	6,5 %	7,9 %
Ostopalvelu	2,8 %	4,5 %	4,4 %	5,8 %
Lääkärivaje	5,7 %	7,5 %	7,3 %	7,4 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100 %

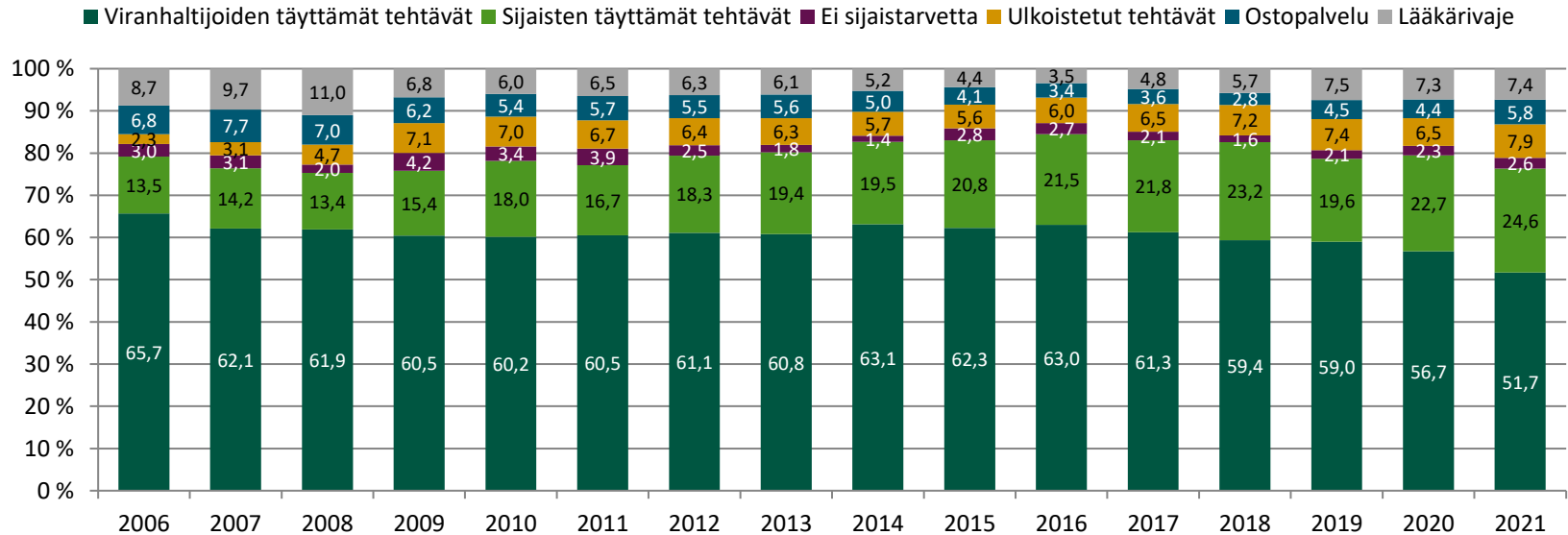
Terveyskeskusten lääkärivaje, ostopalvelut ja ulkoistetut tehtävät, %-osuus

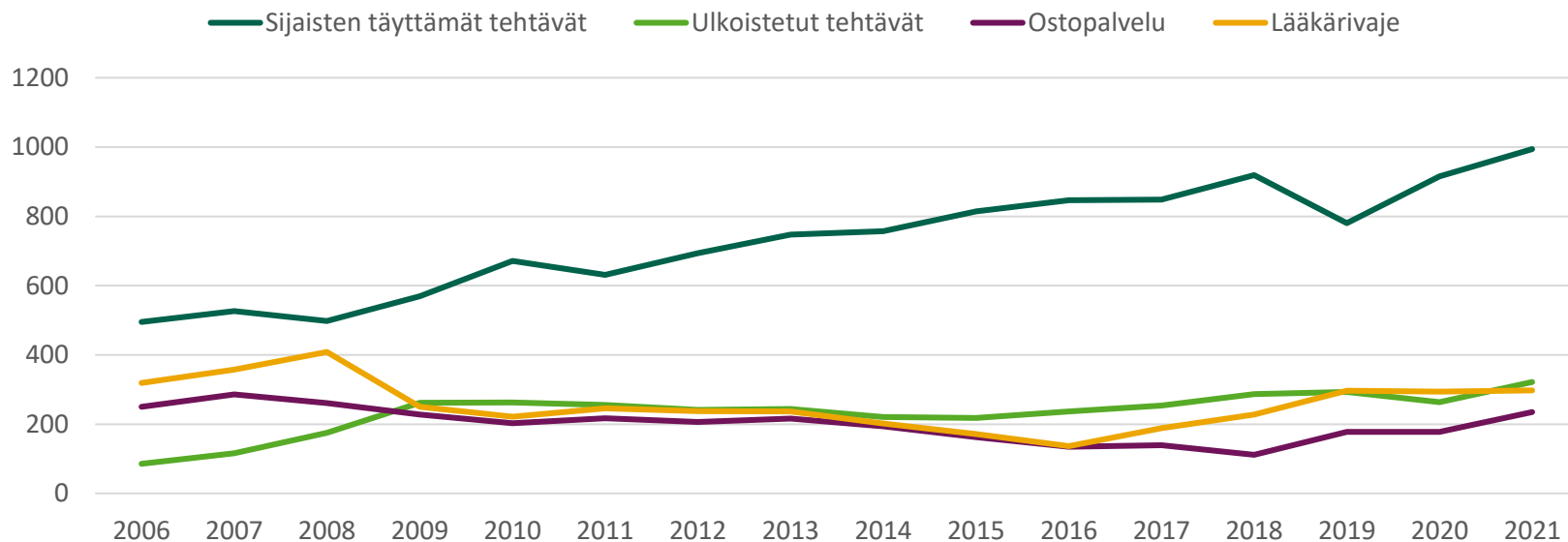
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2006–2021 (lkm)

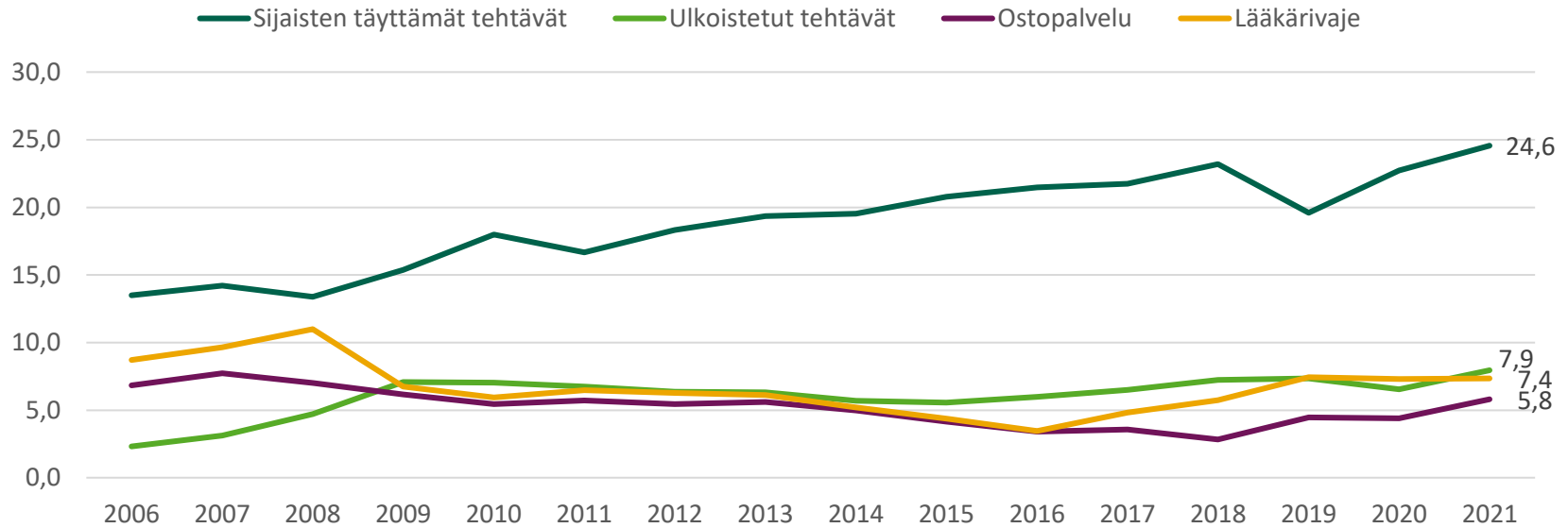
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2006–2021 (%)

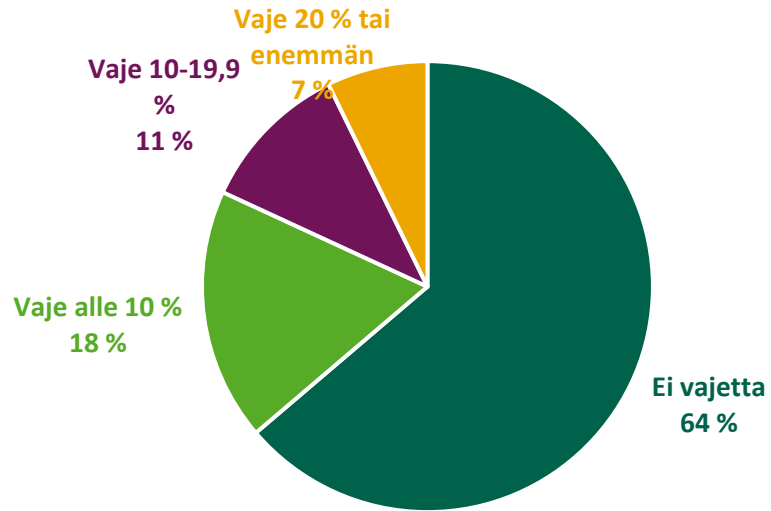
Sijaiset, ulkoistetut tehtävät, ostopalvelu ja lääkärivaje 2006–2021 (Ikm)

Sijaiset, ulkoistetut tehtävät, ostopalvelu ja lääkärivaje 2006–2021 (%)

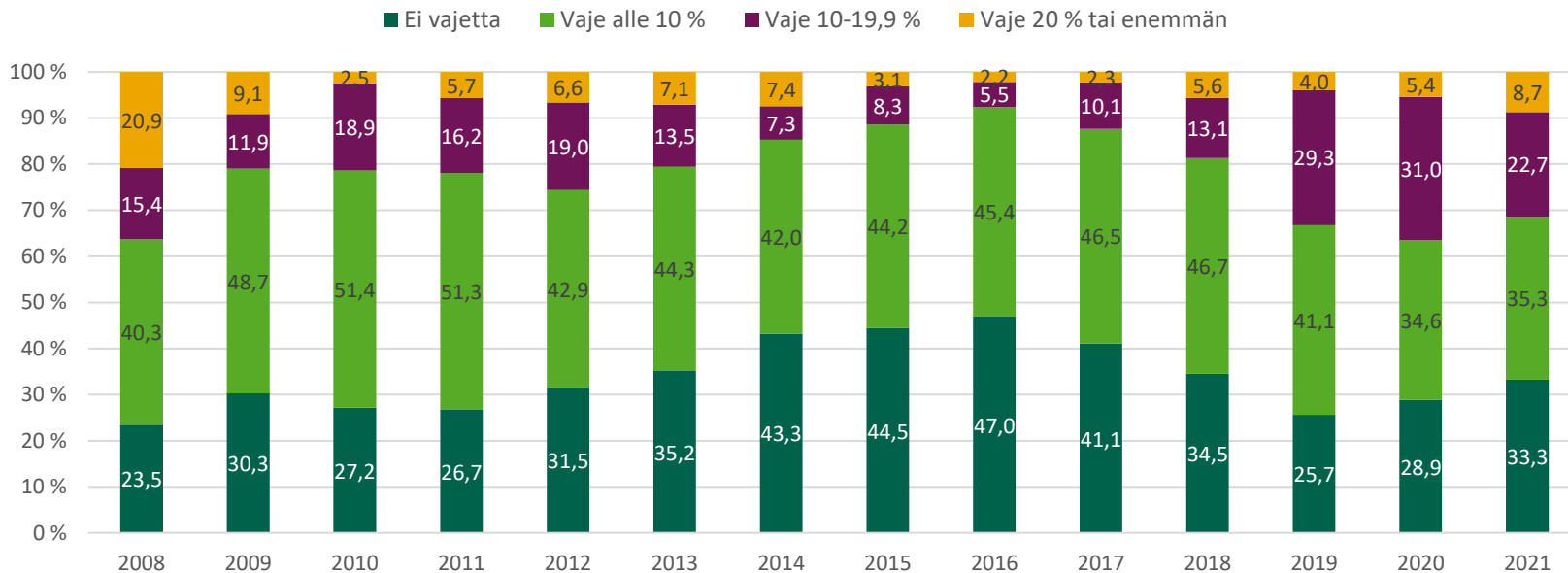
Terveyskeskusten lukumäärä vajeryhmittäin 6.10.2021

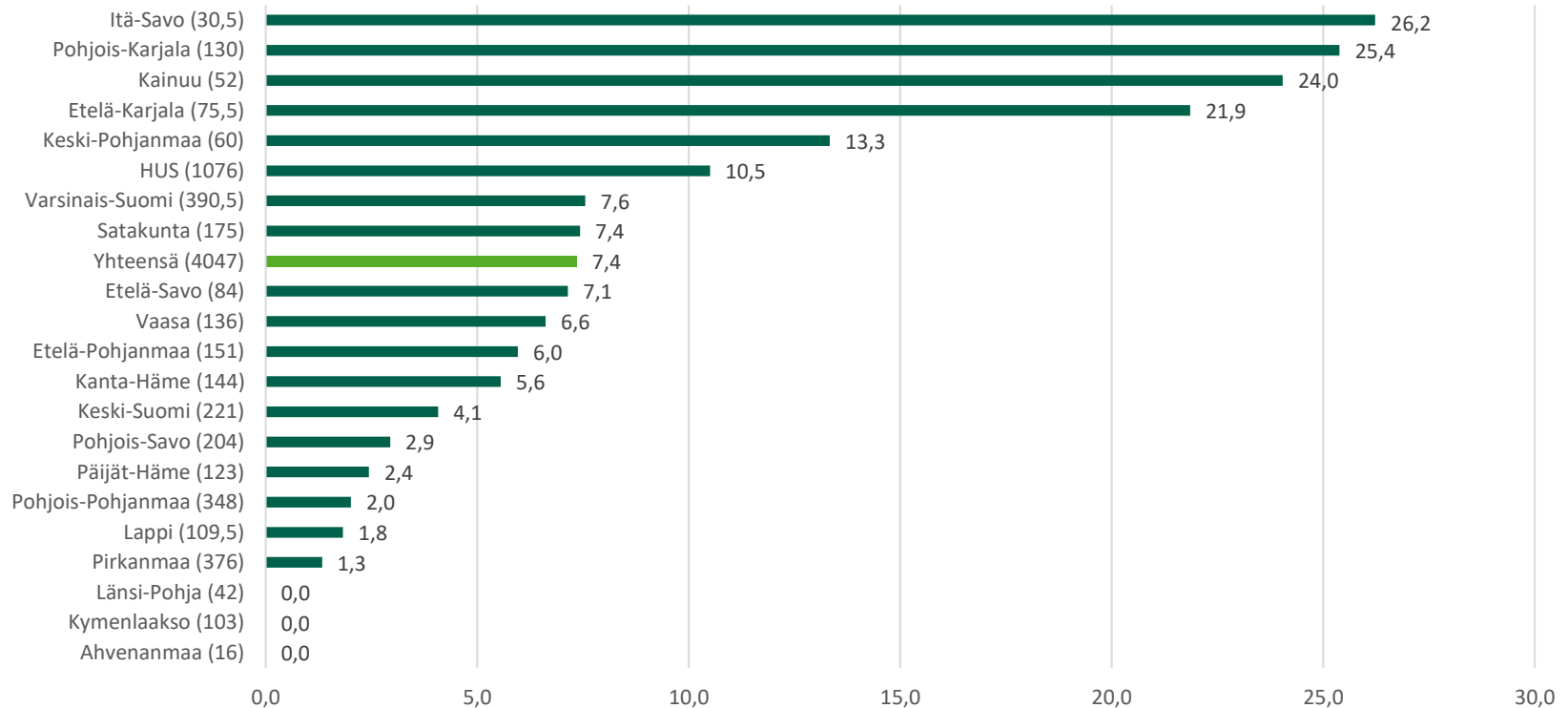
Vajeryhmät 2021	LKM N=138	%
Ei vajetta	88	63,8
Vaje alle 10 %	25	18,1
Vaje 10-19,9 %	15	10,9
Vaje 20 % tai enemmän	10	7,2

Terveyskeskusten lääkäri- ja palveluiden piiriin kuuluvan väestön osuus 2008–2021 (%)

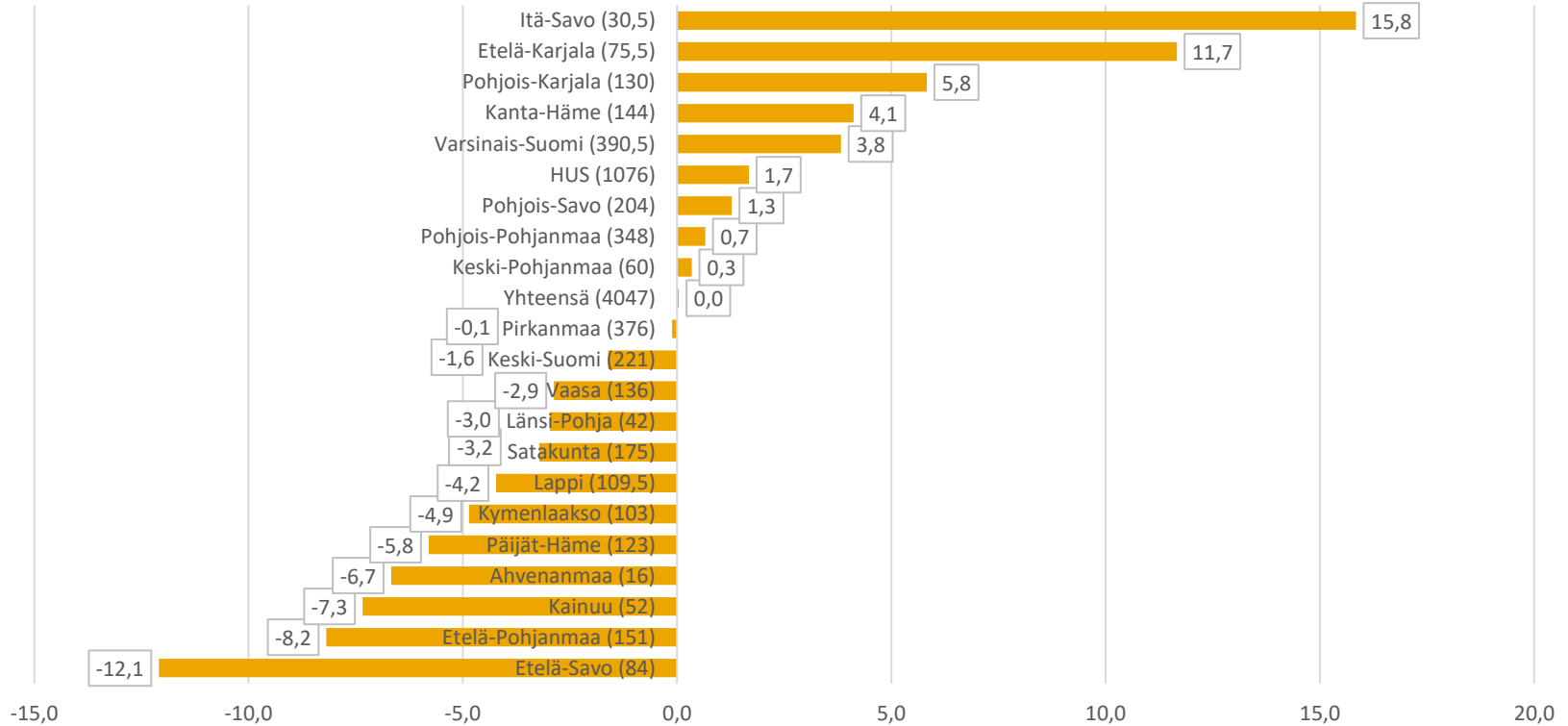
Osuus väestöstä

Lääkärivaje sairaanhoitopiireittäin 6.10.2021 (%)

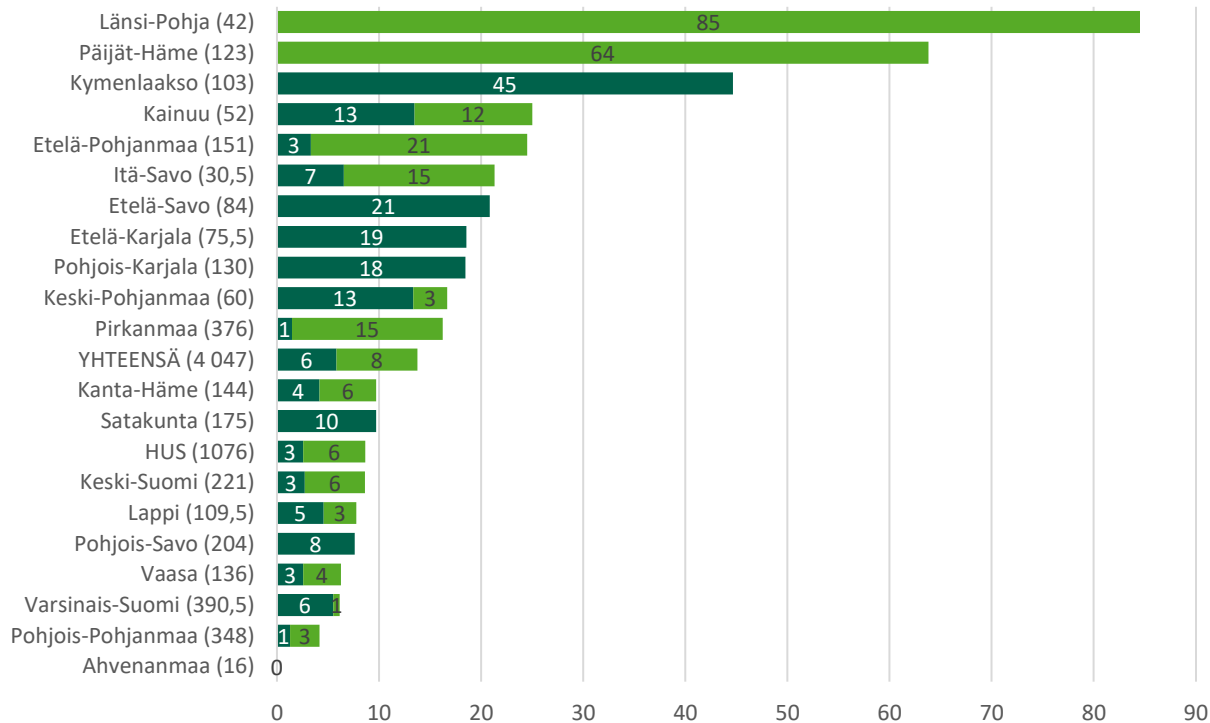
Lääkärivajeen muutos 2020-2021 (%-yks) sairaanhoitopiireittäin

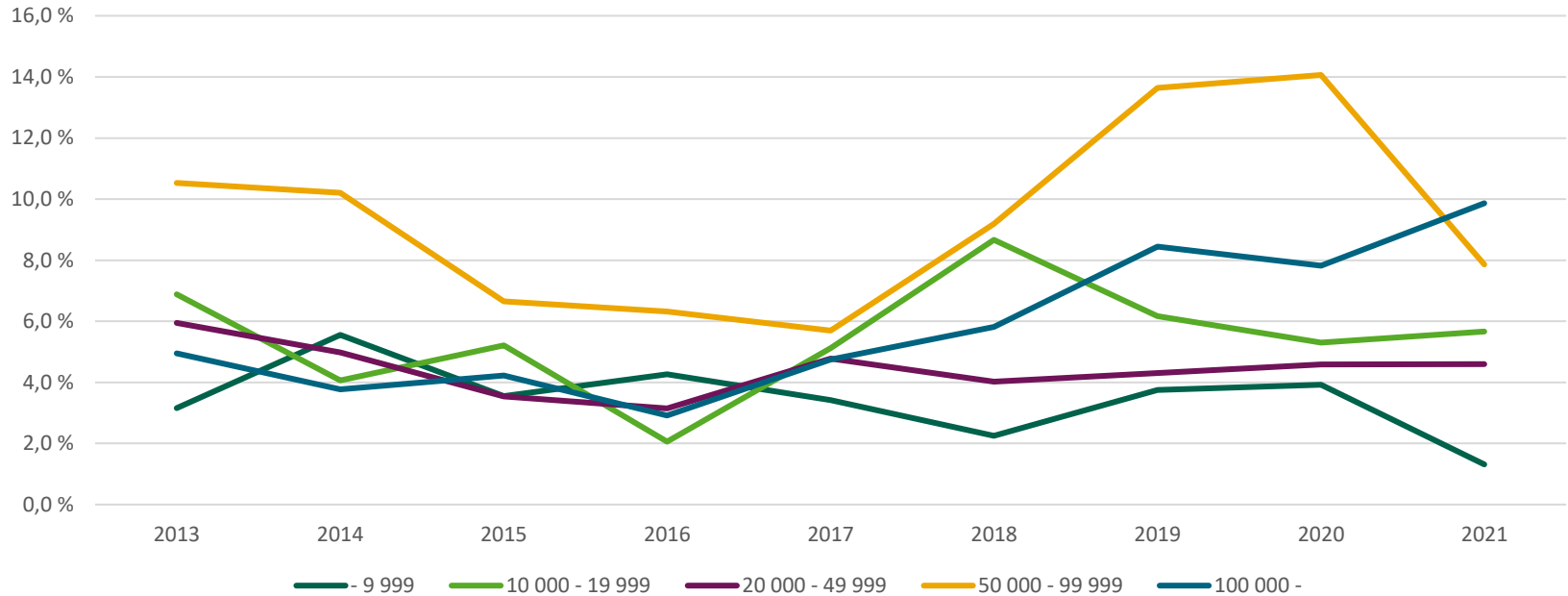
Ulkoistaminen ja ostopalvelut, %-osuus tehtävistä 6.10.2021

Ulkoistettujen tehtävien ja ostopalveluiden lisäksi terveyskeskukset ostavat muuta päiväaikaista lääkärintyötä (esim. erikoislääkärin työtä, päiväaikaista päivystystä) yrityksiltä tai ammatinharjoittajilta noin 5 840 tuntia kuukaudessa.

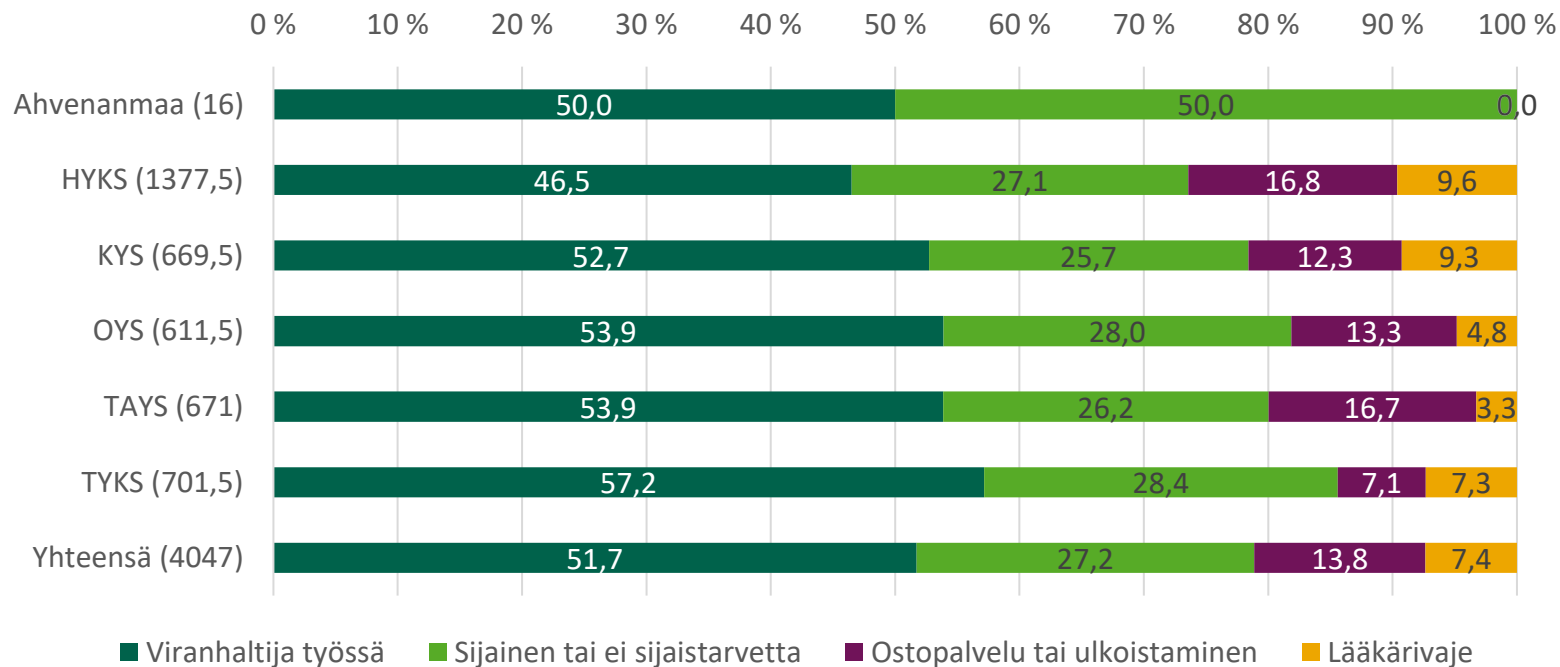
■ Ostopalvelu
■ Ulkoistukset

Lääkärivaje (%) ja terveyskeskuksen väestöpohja 2013 – 2021

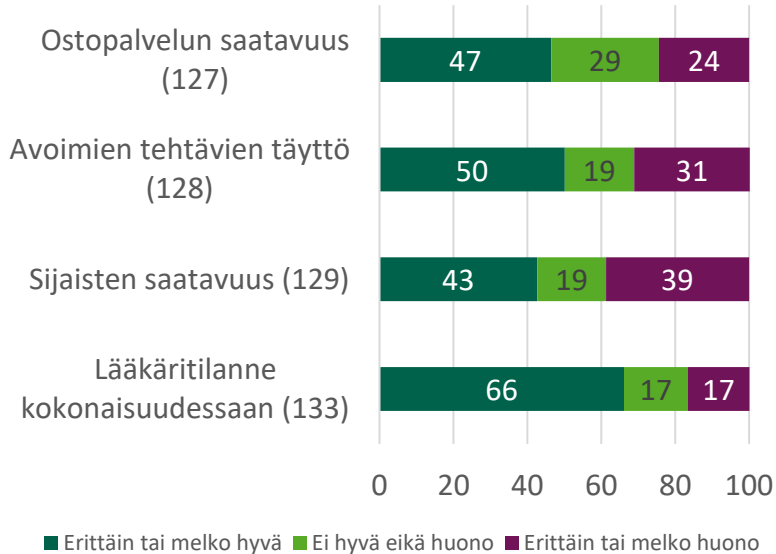

Terveyskeskusten lääkirintehävät erityisvastuualueittain 6.10.2021

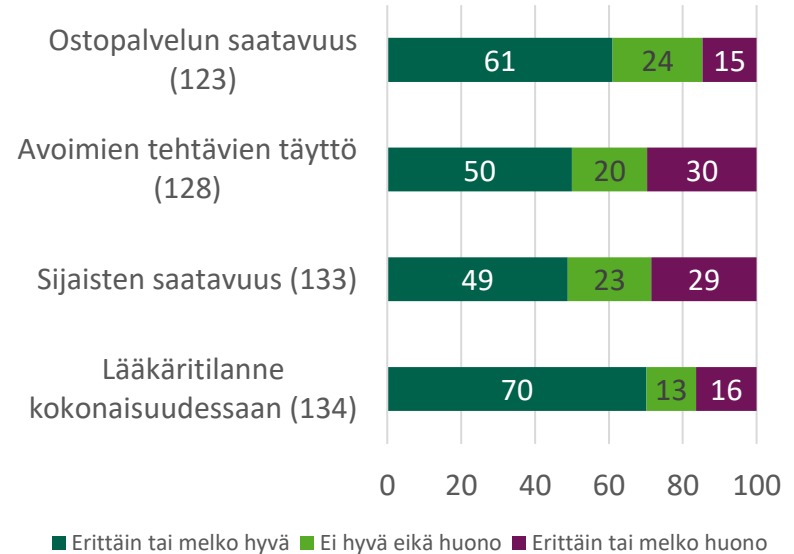

Johtavien lääkärien arvio työvoimatilanteesta (%)

2021

2020

Terveyskeskusten lääkärintehtävät 6.10.2021

	Viranhaltija työssä		Sijainen tai ei sijaistarvetta		Ostopalvelu tai ulkoistus		Lääkärivaje		Yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Ahvenanmaa	8	50,0	8	50,0	0	0,0	0	0,0	16	100
Etelä-Karjala	32,5	43,0	12,5	16,6	14	18,5	16,5	21,9	75,5	100
Etelä-Pohjanmaa	60,5	40,1	44,5	29,5	37	24,5	9	6,0	151	100
Etelä-Savo	30	35,7	30,5	36,3	17,5	20,8	6	7,1	84	100
HUS	529,5	49,2	340,5	31,6	93	8,6	113	10,5	1076	100
Itä-Savo	16	52,5	0	0,0	6,5	21,3	8	26,2	30,5	100
Kainuu	14,5	27,9	12	23,1	13	25,0	12,5	24,0	52	100
Kanta-Häme	87	60,4	35	24,3	14	9,7	8	5,6	144	100
Keski-Pohjanmaa	27	45,0	15	25,0	10	16,7	8	13,3	60	100
Keski-Suomi	135	61,1	58	26,2	19	8,6	9	4,1	221	100
Kymenlaakso	46	44,7	11	10,7	46	44,7	0	0,0	103	100
Lappi	45,5	41,6	53,5	48,9	8,5	7,8	2	1,8	109,5	100
Länsi-Pohja	5,5	13,1	1	2,4	35,5	84,5	0	0,0	42	100
Pirkanmaa	214	56,9	96	25,5	61	16,2	5	1,3	376	100
Pohjois-Karjala	34	26,2	39	30,0	24	18,5	33	25,4	130	100
Pohjois-Pohjanmaa	237	68,1	89,5	25,7	14,5	4,2	7	2,0	348	100
Pohjois-Savo	138	67,6	44,5	21,8	15,5	7,6	6	2,9	204	100
Päijät-Häme	32,5	26,4	9	7,3	78,5	63,8	3	2,4	123	100
Satakunta	83,5	47,7	61,5	35,1	17	9,7	13	7,4	175	100
Vaasa	85	62,5	33,5	24,6	8,5	6,3	9	6,6	136	100
Varsinais-Suomi	232,5	59,5	104,5	26,8	24	6,1	29,5	7,6	390,5	100
Yhteensä	2093,5	51,7	1099	27,2	557	13,8	297,5	7,4	4047	100

Tunnuslukuja lääkärilanteesta 6.10.2021

Sairaanhoidopiiri	Lääkärin tehtävät lkm	Asukkaita/ lääkäriin tehtävä	Asukkaita/ paikalla ollut lääkäri*	Asukasluku 31.12.2019
Ahvenanmaa	16	1868	1868	29884
Etelä-Karjala	75,5	1692	2165	127757
Etelä-Pohjanmaa	151	1280	1436	193207
Etelä-Savo	84	1120	1238	94056
HUS	1076	1567	1755	1685983
Itä-Savo	30,5	1320	1789	40258
Kainuu	52	1391	1981	72306
Kanta-Häme	144	1187	1276	170925
Keski-Pohjanmaa	60	1243	1434	74586
Keski-Suomi	221	1144	1198	252716
Kymenlaakso	103	1597	1597	164456
Lappi	109,5	1067	1243	116866
Länsi-Pohja	42	1364	1364	57307
Pirkanmaa	376	1436	1519	540054
Pohjois-Karjala	130	1265	1880	164465
Pohjois-Pohjanmaa	348	1195	1234	415818
Pohjois-Savo	204	1221	1304	249003
Päijät-Häme	123	1708	1750	210057
Satakunta	175	1239	1495	216752
Vaasa	136	1246	1367	169495
Varsinais-Suomi	390,5	1228	1395	479341
Yhteensä	4047	1365	1516	5525292

* Paikalla ollut lääkäri = vakituinen, sijainen, ostopalvelulääkäri tai ulkoistettu lääkäri. Huomioitava, että laskennassa mukana myös pelkästään hallinnollista työtä tekeviä lääkäreitä.

Terveyskeskuksen vakanssien kokonaismäärän mitoitus suhteessa alueen väestön tarpeisiin, vakanssien lisäystarve 2021

Terveyskeskuksen väestöpohja	Terveyskeskuksia yhteensä, lkm	Terveyskeskuksista toivoo lisää vakansseja, lkm (%)	Vakanssien lisäystarve, lkm (kaikki vakanssit)	Vakanssien lisäystarve, %
-9 999	46	11 (24 %)	12,5 (229,5)	5,4 %
10 000 - 19 999	27	8 (30 %)	11 (353)	3,1 %
20 000 - 49 999	42	21 (50 %)	49 (1076,5)	4,6 %
50 000 - 99 999	10	6 (60 %)	37 (528)	7,0 %
100 000 -	13	7 (54 %)	94 (1860)	5,1 %
Yhteensä	138	53 (38 %)	203,5 (4047)	5,0 %

Syitä lisäystarpeelle on mm. väestönkasvu tai ikääntyminen, ongelmat hoitoon pääsyssä, 'muut' työt vievät aikaa potilastyöltä, ennaltaehkäisevään työhön ei riitä resursseja, tehtäviä 'valuu' erikoissairaanhoidosta.

Yhteenveto tuloksista 1/2

- Terveyskeskusten lääkärivaje on samalla tasolla kuin kahtena edellisellä vuonna.
 - 6.10.2021 oli hoitamatta 297,5 lääkärin tehtävää, joihin oli haettu tekijää, mutta ei oltu saatu. Tämä oli 7,4 % kaikista tehtävistä.
 - Lisäksi hoitamatta oli 105 tehtävää, joihin ei pyrittykään hakemaan tekijää.
 - Tutkimuspäivänä työssä olleiden vakituisten viranhaltijoiden määrä on jatkanut laskua. Sijaisten määrä on hieman kasvanut edellisestä vuodesta, kuten myös ostopalveluiden ja ulkoistusten osuus (esim. Harjun terveys Päijät-Hämeessä on aloittanut 1.1.2021).
-

Yhteenveto tuloksista 2/2

- Lääkäritilanteessa on alueellisia eroja. Yli 10 %:n lääkärivaje oli Kainuun, Etelä- ja Pohjois-Karjalan, Itä-Savon, Helsingin ja Uudenmaan ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiireissä.
 - Terveyskeskusten johtavien lääkärien arviot työvoimatilanteesta ovat heikentyneet erityisesti ostopalvelujen saatavuuden osalta suhteessa edelliseen vuoteen (erittäin tai melko hyvänä tilannetta piti 47 % vs. 66 % vuonna 2020). Avoimien tehtävien täyttämisen suhteen ei ole juurikaan tapahtunut muutosta, mutta näkemys sijaisten saatavuudesta ja kokonaistilanteesta on hieman heikentynyt.
 - 38 % terveyskeskuksista ilmoittaa, että vakansseja tarvitaan lisää. Lisävakanssien tarve oli yhteensä 203,5 kappaletta eli 5 % nykyisten vakanssien kokonaismäärästä.
-